Szovjet fiatalok látogatása az olajmezőn

Az Expressz Diák Utazási Iroda 36 tagú szovjet fiatal túristacsoportot lát vendégül ezekben a napokban hazánkban. A szovjet fiatalok tegnap, szerdán Szegedre látogattak, s a Nagyalföldi Kőolaj és Földgáztermelő Vállalat KISZ-szervezetének meghívására meglátogatták az olajmező több termelő berendezését.

A szovjet fiatalokat este az olajbányászok klubjában a KISZ-szervezet és az Expressz szegedi irodája látta vendégül. A baráti találkozón fellépett a Budai Sándor népművész vezette, sándorfalvi citerazenekar is.

PLANTOSÁN

Megkezdték a Plantosán elnevezésű, lassan ható komplex műtrágya gyártását a Budapesti Vegyiműveknél. Az új termék a maga nemében egyedülálló a hazai iparban, egyaránt tartalmaz nitrogénkáliumot és foszfort, ugyanakkor valamennyi fontos mikroelem is megtalálható benne.

Kisiparos megbeszélés

Tegnap tanácskozott a KIOSZ országos választmányának értekezlete a Sörház utcai székházban. A legfrissebb adatok szerint csaknem 66 ezer önálló, valamint 24 ezer munkaviszonyban is levő, illetve nyugdíja mellett napi néhány órában szolgáltatást végző kisiparos dolgozik az országban. Az értekezleten megvitatták még az anyag-, alkatrész-, a gépés a szerszámellátás, az adózás és az árak alakulásának problémáit.

Fekete Rómeó, szőke Júlia

Január 31-én este fél 11-kor történt. A budai Zöldfához címzett étterem bárjában vidám társaság ütött tanyát, harmadéves színi-növendékek elevenítették fel a félévi vizsgák aligmúlt izgalmait. A jókedv tetőzőben volt, amikor az asztalfőnél *Vámos* László osztályfőnök félbeszakította a bankettet, és méltóságteljesen felállt:

— *Kútvölgyi Erzsébet és Kalocsai Miklós jöjjenek velem!*

A menyasszonyt sápadtan követte a vőlegény, Vámos László, a rendező, hellyel kínálta őket egy csendesebb asztalnál:

*

— *A nyáron Szegeden Rómeó és Júliát rendezek a szabadtéri színpadon. Ti lesztek a főszereplők. Vállaljátok?*

A két gyereknek elállt a lélegzete. Igaz, tanáruk a vizsgákon már kért tőlük néhány jelentetet *Shakespeare* drámai költeményéből, de hát fogalmuk sem volt róla, miért. Akkor este, a Zöldfa bárjában hihetetlennek tartották az egészet, s olyan boldogan mondtak igent, mint akikkel madarat lehet fogatni.

*

Azóta három teljes hónap telt el, elég idő, hogy a meglepetésből felocsúdjanak. Ment minden, mint a karikacsapás. A napokban aláírták a szerződést, s amikor *Horváth* Mihály, a játékok igazgatóhelyettese rutinosan fölkérdezte tőlük, kérnek-e előleget, Erzsi határozottan ingatta fejét: nem, nem, majd utána.

Kettőjük közül Kútvölgyi Erzsébet az, aki többet kóstolt a színház varázsitalából. Teljes évadot játszik végig idén az Operettszínházban, a *La Mancha lovagjá*nak egyik főszerepére ugrott be *Galambos* Erzsi helyett, de rá-osztották az Erkel Színház újdonságában, Benjamin *Britten Szentivánéji álom* című operájában — második szereposztásban — a csinytevő Puckot is. Mellettük a Pesti Színházban és a neki legrokonszenvesebb Vígben alakított epizódfigurákat, karaktereket, többek között két szobalányt, Terust és Marit. Természetesen került a színészi pályára. Természetesen, hiszen mielőtt érettségizett volna a Fazekas gimnáziumban, ott volt a harmadikos kislány a szép magyar beszéd verseny győztesei között Győrben, a *Kazinczy-plakett* pedig, szülei, tanárai egybehangzó véleménye szerint útlevél is lehet a színművészetire. Fel is vették. Shakespeare szonetteket, *Petőfit*, *József* Attila verseket mondott, monológot a *Julius Caesar*ból.

A szép verseket szereti, bár ezekben a hetekben aligha tanul újakat. Az év végi vizsgákra — meg a Rómeó és Júlia címszerepére készül, s a próbák párhuzamosan folynak majd a vizsgaidőszakkal, Budapesten.

*

Eredetileg ipszilonnal írta a nevét Kalocsai Miklós, de a személyi igazolványába pontos i-vel vezették be, most már így használja. És pechje volt az első felvételin is, a budapesti Petőfi gimnáziumban érettségizett fiatalembert elutasították. Nem szegte kedvét, statisztának szegődött a Madách Színházba, s másodszorra több szerencséje volt. Innen az első sztori. A kötelező énekléshez a *Gyere, Bodri kutyám* kezdetű magyar nótát választotta, ami sehogy sem tetszett a vizsgáztató Vámos Lászlónak. A *Boci, boci tarkát* kérte, a résztvevők élénk derültségétől kísérve, s mivel Kalocsai Miklós nem tudta pontosan a szövegét, kénytelen-kelletlen az ötlet értelmi szerzője súgott neki. Közös erőfeszítésük — no meg a szépen előadott *Radnóti*, József Attila, *Szimonov* versek, a Cyranó orrmonológja — hatására bekerült Vámos László osztályába, s idén ugyanahhoz a Madách Színházhoz osztották be gyakorlatra, ahol már látott-tapasztalt valamit a kulisszák világából. De a szegedi Rómeó — ugrás a mélyvízbe. Ahogy fogynak a napok, alig leplezett izgalommal és nagy-nagy drukkal várja a próbákat. Nem csoda, olyan kitűnő művészekkel játszik majd együtt, mint *Szemes* Mari, *Mensáros* László, *Harsányi* Gábor.

*

A szőke Júlia és a fekete Rómeó egyelőre a budapesti kőrengetegben tanul, dolgozik. A szabadtéri játékok történetének legfiatalabb főszereplői augusztus elsején költöznek Szegedre.

Nikolényi István

Somogyi Károlyné felvétele

Rómeó „háztűznézőben" a szabadtérin, Horváth Mihálynál

Emberségből példát

A véradásnak különös hangulata van. Néhány felnőtt is — bár pironkodva — bevallja: még az injekciós tű említésétől is megborzong. Aztán mégis ott van, amikor szükség van az áldozatra, oda sem mer nézni, de nyújtja a karját. Mert ismeri a beteget, akinek műtétjéhez kell a vér; mert látott már tragikus balesetet; mert esetleg rajta is segített más, amikor neki volt szüksége az életmentő vére, vagy mert köztiszteletben álló körzeti orvosa hívta — vagy egyszerűen csak azért, mert érzi-érti az áldozat jelentőségét.

Megkopott szavakkal birkózik az ember, ha a véradás fontosságáról rója a sorokat. Mindig is misztikus elképzelései voltak az emberiségnek a vérről — a középkorig nem volt valamennyire is fontos szerződés például, amelyet a magas szerződő felek ne vérükkel pecsételtek volna meg. Különös, hogy a legfejlettebb technika korában még nagyobb, még több jelentősége van életfunkciónkban, gyógyulásunk elősegítésében a vérnek. Annyiszor, de annyiszor mondtuk el, hogy egy szívműtéthez például négy liter vér szükséges, és Szegeden évente például 150 szívműtétet végeznek, vagy, hogy a 200—250 tüdőműtét vérigénye több mint 300 liter, de például 100 újszülött csere-transzfúziójához is 80—100 liter vérre van szükség. Szegeden 1971-ben 740 művesekezelés során 300 liter vért használtak fel. Íme, a modern vértenger! Igen, a műtétek viszont tervezhetők, de ha balesetnél csak a vér mentheti meg a sérült életét? Tartalék is kell. A balszerencse, a végzetessé válható baleset nem betervezhető.

Embernek csak ember adhat vért — s a szegedi klinikáknak a tapasztalatok szerint havonta 500 literre van szükségük, ami szigorúan véve 1700—1800 áldozatkész véradót jelent, de ez csak a legszerényebb számítás, hiszen a vér csak 21 napig tárolható, biztonsági tartalék miatt 2 ezer ember áldozatára lenne szükség havonta.

Igen, ez az egészségügy és a Vöröskereszt dolga — mondják sokan. Valóban — de nem teljesen! Ők csak szerveznek, de az indítékoknak meg kell születniük, hogy ott legyünk, amikor vérünkre, emberi segítségünkre van szükség. S még az egyéni meggyőződés sem mindig biztosíthatja a véradó napok sikerét, szükség van az üzem, az intézmény, a falu vezetőinek felismerésére, segítő támogatására. Azt kérte minap a megyei véradó központ egyik dolgozója, írjuk már meg, hogy például Sándorfalván vagy a szatymazi MÉK-telepen a vezető emberek évről évre az elsők a véradásban, s a jó példa nemcsak hogy sok embert vonz, de újabb megbecsülést is jelent, kölcsönös megbecsülést, hiszen az emberek látják, hogy megbecsülik az ő áldozatukat is, viszont ők maguk ugyanazt az emberséget becsülik vezetőikben is. Láttam már véradó napon az egyik falu tanácstitkárát — mindenki tudta róla, hogy egészségi állapota nem engedi a véradást, de ott volt, még csak nem is köszöntötte a megjelenteket, de néma jelenlétével azokat a névtelen donorokat tisztelte meg, akik neki is adtak, amikor szüksége volt áldozatukra.

Ma adok, holnap talán nekem kell kapnom — így kellene gondolkodnunk. Bár ne következzen be, de baj mindenkit érhet. S ha minden egészséges ember, minden évben csak egyszer adna, biztosított lenne a betegek számára a gyógyulás lehetősége, hiszen vér nélkül a modern gépek, műszerek, legkiválóbb gyógyszerek ellenére is megbénulna a kórházak, klinikák munkája. S egyetlen csepp vér sem vész kárba — számtalan gyógyszer készül a vér alapanyagaiból.

A bajt, a szükséget megérezni, felmérni nemcsak akkor kell, ha a mi ajtónkon kopogtat. Felemelő érzés, ha emberségből, önzetlenségből példát adhatunk — mások szomorú, szorult helyzetét felismerve. Ilyen emberekre számíthat és számít is a véradó állomás, és a betegek tábora!

Sz. M.

A sok panaszos levél mellett szép számmal érkeznek érdekes sorok is szerkesztőségünkbe. Mai Postaládánkban ezekből igyekeztünk összegyűjteni kis csokorra valót. Ilyen például a tápéi vízgondokkal foglalkozó írás, amely egyúttal szép képet rajzol a tápéi merigetőről, vagy az az értesítés, melyből kiderül: megoldódott a fodortelepi óvodagond. Méghozzá nem is akárhogyan. Társadalmi munkában végzik el a tervezést és az újjáépítést egyaránt. Egy ilyen nagy feladatnál ez mindenképpen meglepő és izgalmas dolog. És az sem mindennapi, ha egy híd megszólal.

A DM DÉLMAGYARORSZÁG POSTALÁDÁJA

Mégis van segítség

Múlt heti Postaládánkban jelent meg a fodortelepi óvoda szülői munkaközösségének levele, melyben elsorolták az óvoda bajait, azt, hogy a gyerekeket ki kellett költöztetni az életveszélyessé vált épületből, és az óvoda javítása elől mindenütt elzárkóznak. A panasz azonban késve érkezett, amint azt Kecskeméti Illéstől, a petőfitelepi II. népfrontbizottság titkárától megtudtuk. Már április 14-én — tehát a levél kelte előtt — megszületett a döntés: társadalmi munkában rendbehozzák az óvodát.

Az olajipari dolgozók vállalták, hogy a tervezéstől az építésig mindent elvégeznek, a tanács pedig adja a munkához szükséges anyagot. Már a tervek is készen vannak, ha jóváhagyják, máris kezdődhet a helyreállítás. És ez csak a munka első üteme. Mert ugyancsak az olajipari dolgozók vállalták, hogy társadalmi munkában elkészítik az óvoda bővítésének a terveit, és magát a bővítést is.

Tápéi vízgondok

Ifj. Lele József olvasónk a község egyik gondjáról írt lapunknak, arról, hogy szerinte Tápé kinőtte új vízhálózatát. Levelének különösen az a része az érdekes, melyben a tápéi „vízhálózat" múltjáról számol be. Érdemes idézni néhány sorát:

„A merigető tulajdonképpen a Tisza falu felőli partján, a templomtoronnyal szemben volt. Néhány, az iszapba vert karókra erősített pallódeszkából állott, melyről lehajolva a vízfolyás ellenében merítették a korsót, hogy a tiszta víz jusson csak abba. Menyecskék pletykálkodóhelye, a fiatalok találkahelye is volt ez hajdan."

E szép sorok után már rossz érzés hozzátenni azt, hogy a levél második része, amely a község vízgondjait ecseteli, már kevésbé meggyőző. Levelírónk ugyanis arról panaszkodik, hogy sokszor állnak víz nélkül a családok, kevés a víz a hálózatban, és ennek — mint ahogy írja — főként a locsolás az oka. Olvasónk szerint Tápé kinőtte új vízhálózatát. A mi véleményünk már bizonytalanabb. Szerintünk nem Tápé, hanem a locsolás igényelne több vizet, mint amennyi van. Ez pedig két dolog. Annál is inkább, mert a locsolást megfelelő rendeletek korlátozzák. Ennek ellenére helyt adunk olvasónk véleményének is.

Hídpanasz

Olvasónk, Klárafalvi Aladár, egyes szám első személyben szólaltatta meg egyetlen hidunkat:

„Húszméternyi aszfaltburkolatom hiányzik ahhoz, hogy a lovak nehéz terhüket könnyedén vontathassák át rajtam. A derék négylábúak érdekében még annyit, hogy a veszélyes gödrök újszegedi lábamnál már befogadták első áldozataikat. A gyalogosok részére a déli oldalon levő gyalogjárómon olyan hézagok vannak, hogy 44-es cipőkkel is épp csak átjutnak rajta. Borzasztó elgondolni, ha egy hézagomba beszorul egy gyerek lába. A bordáim is kilátszanak már, a vasig lekopott a flaszter, és ha így megy tovább, fél év alatt a korrózió is megteszi a magáét. Szépen kérem, segítsenek rajtam!"

Milyen jó, hogy legalább egy valaki tud hídi nyelven, ha már mások nem értik e beszédet.

Orvosi tanácsok a hirtelen időváltozás fogadására

Az utóbbi napokban tapasztalt szeszélyes időjárás kapcsán időszerű az ilyenkor szükséges tudnivalók felelevenítése. Ezzel kapcsolatban az MTI munkatársa tájékoztatást kért az Egészségügyi Felvilágosítási Központban.

Elmondották: egyes időszakokban minden különösebb ok nélkül ingerlékenyebbek az emberek; fejfájásról, vagy éppen reumás szaggatásról panaszkodnak, mások álmosabbak, aluszékonyabbak, mint egyébként.

A meleg front betörésekor általában csökken a szervezet ellenálló képessége, ennek következtében sokan a szokottnál könnyebben kapnak fertőző betegséget. Ilyenkor ingerlékenyebbek vagyunk, élénkülnek a reflexek, a szívműködés gyorsul, a vérnyomás emelkedik. A hideg front hatása ennek éppen fordítottja. Amikor az időjárás hűvösebbre fordul, gyakoribbak a görcsös fájdalmak, elsősorban az epe-, vese-, a gyomorbetegek körében, ugyanakkor lassul a szívműködés, csökken a vérnyomás, s ízületi panaszok is jelentkeznek.

Az egészségügyi szakemberek azt tanácsolják, hogy enyhe idegcsillapítókkal megelőzhető a frontbetörésnek az idegekre gyakorolt hatása. Ezek alkalmazása azonban gépkocsivezetőknél nagyon megfontolandó, mert a nyugtatók és a fájdalomcsillapítók lassítják a reflexek működését.

Az orvos-meteorológusok szerint hirtelen időjárás-változáskor a leglényegesebb az önuralom. Javasolják a feszült helyzetek elkerülését, több időt kell pihenésre, kikapcsolódásra, sétára, testedzésre fordítani, aki beteg, gondosan szedje gyógyszereit, feltétlenül tartsa be az egészségvédelmi előírásokat és a legkisebb panasz esetén is keresse fel orvosát.

Még egy megszívlelendő jó tanács: a mostani szeszélyes időjárásban fokozottan ügyeljünk a hőmérsékletnek megfelelő öltözködésre.

Fizessünk a reklámért?

Már tudniillik mi, akiknek két vállalat kiállítás formájában reklámozza árucikkeit. Hogy pontosabb legyek: a DELTA és a TRIÁL nagykereskedelmi vállalat — mint megírtuk — kiállítást rendezett Szegeden, amelyen a látogatóknak egy helyen mutatja be a nála kapható termékeket. Azt is megírtuk, hogy a kiállítás megtekintése díjtalan. Írhattuk, mert a megnyitáskor a vállalatok képviselői ezt közölték velünk. De mit tesz a „sors" izgatott telefonálóktól, meg egy hozzánk küldött panaszból tudjuk, hogy két forintot gombolnak le a látogatóktól a campingkiállításon.

Lehet, hogy a rendezők utóbb meggondolták magukat, esetleg a kapott információnk volt félrevezető. Akárhogy is van, nem értjük a kiállítók indítékát. A kereskedelmi céllal megrendezett, árusítással egybekötött bemutató elsősorban az ő érdekeiket szolgálja. Külön pénzt kérni saját reklámjukért? enyhén szólva furcsa.

M. L.